

Иновативни практики за комуникация на науката в България

изработка: Британски съвет България

Обзорът на иновативните практики за комуникация на науката в България е изработен със средства по проект SEE Science „Boosting Innovation through Capacity Building and Networking of Science Centres in the SEE region” SEE/B/0048/1.3/X, дейност 5 - Sustainable SEE cooperation of SCs for increased awareness on the role of technical sciences on innovation. Проектът се финансира от Оперативна програма за транснационално сътрудничество „Югоизточна Европа 2007 - 2013” и се съфинансира от Европейския регионален фонд.

Възложител на изследването е Сдружение „Център за изследване и анализи“, София, а изработката е на Британски съвет – България. Подборът на иновативни практики е направен от съвместен екип експерти, според параметри, определени в проекта, и след извършени проучвания и проведени интервюта с организации, предлагащи дейности по комуникация на науката.

Разработката в електронния и вариант на английски език е предназначена за международна аудитория, партньорите на проекта и за посетители на електронния портал на проекта SEE Science www.seescience.eu. На български език се публикува на електронните портали на ЦИА – cra.gateway.bg и на Британски съвет - България - www.britishcouncil.org/bulgaria за ползване и вдъхновение на български музеи, неправителствени организации, училища и други образователни институции, които работят за повишаване на обществения интерес към ролята на природните науки, технологичното развитие и иновациите.

За контакти: angelova@usb-bg.org; Lyubov.Kostova@britishcouncil.bg

СЪБИТИЯ ЗА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Рождени дни с наука, забавни ателиета за различни възрасти и летни научни лагери предлагат срещи на деца от най-ранна възраст, възможности да се учат докато се забавляват и да изграждат положително отношение към знанието.

Организациите, които предлагат подобни събития обхващат, както възникнали през последните години малки частни компании, така и музеи с дългогодишна репутация.

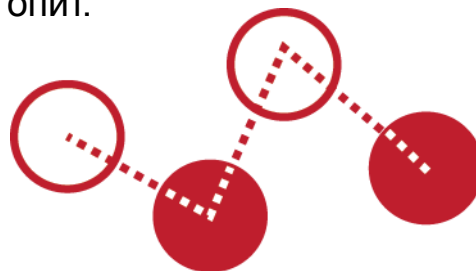

Детски ателиета по биология

Ателиета на разнообразни теми от „Атомни мартеници“ до „Направи човешкото тяло“, от „Живата почва“ и „Пчелното семейство“ до „Студена Арктика“. Ателиетата на Био игри се водят от квалифицирани биолози и педагози, и могат да се провеждат на български, английски и испански език. Те провокират интереса на децата към заобикалящия ги свят чрез игри, приказки, пъзели, изобразяване и моделиране.

Рождени дни с Био игри

Рождени дни и тържества със смисъл. Те се провеждат в Националния природонаучен музей, София. Включват провеждането на едночасово ателие по тема избрана от вас. Можете да се възползвате от залата за още един допълнителен час. Рождените дни са образователни и имат за цел да възпитават уважение и любов към природата. Те окуражават откривателя и изобретателя във всяко дете и развиват практическите умения и творческото мислене чрез игра и директен опит.

Организатор: Био игри

Екип: Камелия Митева,
молекулярен биолог

Партньори: Детски научен център
“Музейко”, Национален природонаучен
музей, София, Детска изложба
„Археология зад кадър”, Департамент
„Археология” при Нов български
университет, Асоциация Родители, Bloom
Vazar, pop-up shops, play and food

Място: различни локации -
Национален природонаучен музей,
Сдружение „Плейцентър Приятели“,
Център по забавна
математика, Къщата-център за малки
изследователи, Родителски кооператив
„Приказен дом“

Участници: деца 5-12г.

Вход: с предварително записване

<http://bio-game.org>

Ателиета по забавна математика

Ателиетата по забавна математика представляват серия от занятия, забавно-образователни срещи-игри, с които децата разкриват сами и заедно увлекателната страна на математиката и засилват интереса си към нея. Чрез остроумни, грабващи, ефективни подходи като игри, двигателни елементи и неформални методи децата са поставени в позиция на откриватели, които имат свободата да избират, решават, грешат и да опитват отново.

Забавно математическите празници

Специален подарък, с който може да зарадвате своето дете и неговите приятели независимо от повода - рожден ден, имен ден, семеен празник или фирмено събиране. Децата се пренасят в един вълшебен математически свят, срещат се с приказни герои от света на математиката, участват в приключения, в които трябва да използват бърза мисъл и логика, играят и щурейт с математическите игри или майсторят игра-лабиринт! Според интересите си, детето избира основна тема за своя празник. Целият празник продължава 1 час и 30 минути.

$$\begin{array}{cccc} 1 & 5 & - & 3 \\ = & 2 & + & 4 \end{array}$$

Организатор:

Център по забавна математика

Екип: млади педагози и магистри по математика, възпитаници на Софийска Математическа Гимназия "Паисийт Хилендарски".

Място на провеждане: Център по забавна математика; училища

Участници: деца 4-11 г.

Вход: такса

<http://zabavnamatematika.com>

Рожден ден с роботи

Парти център Робопартанс предлага уникални по рода си детски рождени дни и партита – с LEGO роботи. Всеки рожден ден се провежда по предварително подготвена програма, съобразена с възрастта и броя на децата. Общото между всички рождени дни е, че нещата, които се случват, винаги са подредени по един и същ начин. Децата провеждат кратка дискусия на тема роботи, като основната цел е да разберат какво означава робот. Когато това се случи започва същинската забава, а именно построяването на техни собствени роботи, програмират ги и провеждат различни състезание. Децата не се нуждаят от никаква предварителна подготовка. Robopartans е единственото училище по роботика, което предоставя не просто отделни занятия по роботика, а цялостна програма в рамките на 3 до 5 години, в които учениците да усвоят различни знания.

Обучения по роботика

Училище по роботика “Robopartans” организира самостоятелно и съвместно със свои приятели и партньори, обучения и кръжоци по роботика. Можете да се запознаете с детайлите на всяко от занятията и да се регистрирате за участие.

Организатори: Robopartans

Екип: ИТ специалисти и инженери с огромен интерес, възможности и опит в сферата на образованието

Място на провеждане: Училище по роботика София, Варна, Пловдив

Участници: 1-6 клас

Вход: такса

<http://robopartans.com>

Духът на Коледа

Научно шоу за малки и големи. Как Дядо Коледа си сверява часовника и как успява да мине през комина? Защо носът на еленчето Рудолф е червен и могат ли елените да летят? Какви са ароматите на Коледа и как да се храним здравословно на празниците? Всичко това и още много научиха зрителите от научното шоу “Духът на Коледа” на 22 декември 2013. Организаторите предлагат и други подобни тематични шоута: Науката на супергероите; Науката в приказките; Науката за любовта и др.

Как работи театърът?

Едно от оригиналните заглавия на Софийския фестивал на науката, тази обиколка зад и под сцената на театъра разкрива как се движи театралната машинария, защо прожекторите създават специални ефекти и от какво са направени сценичният сняг и мъгла. Обиколката е поверена в ръцете на физик и е подходяща за всички възрасти. След този специален тур всеки ще се влюби в театъра още повече, а и ще научи, че изкуство и наука са много тясно обвързани. Организаторите предлагат и други подобни тематични обиколки: на Докторската градинка (с дендролог) и др.

Организатор: Британски съвет
Място на провеждане:
всяко подходящо пространство
Участници: младите учени –
звезди от конкурса за популярна наука
FameLab България
Времетраене: 1-2 часа
Финансиране: Британски съвет,
спонсорство
Публика: 6+
Вход: свободен
beautiful.science@britishcouncil.bg

Музеен рожден ден:

Един наистина незабравим ден сред експонатите на музея за децата и техните родители. Празникът включва разходка из музея, забавни демонстрации, занимателни игри и накрая: време и място за почерпка, осигурена от родителите.

Организатор: Национален политехнически музей

Място на провеждане:
в музея

Участници: опитни експериментатори по физика и химия

Времетраене: 2 часа

Публика: деца 8-12г.

Вход: в работното време на музея - 75 лв.; в извън работно време - 115 лв.

www.polytechnicmuseum.org

Приказки за един музей

(или кои са животните на „Цар Освободител“ 1)
„Приказки за един музей“ е цикъл от научно-популярни беседи, включващи теми като „Еволюция на бозайниците“, „Влюбени в аромата на кал“, „От амонитите до водните кончета“, „Животът на природоизследователя“, „Ако те ухапе усойница“ и др. Лекциите се водят от млади биолози с много енергия и ентузиазъм на български и английски език. Целта е посетителите да получат не само цяла торба знания, но и да си тръгнат с широко отворени очи за живата красота на света.

Организатор: Национален природонаучен музей - БАН

Екип: Виолета Желязкова (молекулярен биолог), Ния Тошкова (еколог), Антония Хубанчева (еколог)

Място: Национален природонаучен музей - БАН

Участници: деца над 10 години и възрастни

Вход: с предварителна заявка и записване, заплащане

<http://www.nmnh.com>

Астропарти Вършец

Всяка година през есента ученици се събират в с. Вършец, където водещи български астрономи ги запознават с новости в астрономията, и за да наблюдават нощното небе. Тогава Урания – музата на астрономията завинаги превзема сърцата и умовете на младите хора.

Организатор: СОУ "Иван Вазов" гр. Вършец

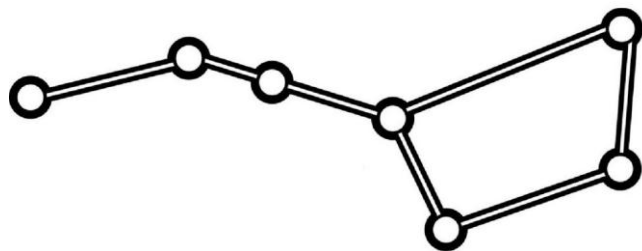
Партньори: Регионалният инспекторат по образованието Монтана, Астрономите от Астрономическа Асоциация София, Астрономите от Народна астрономическа обсерватория и планетариум "Джордано Бруно" Димитровград

Екип:

Период на провеждане: през есента

Участници: ученици от 10 до 18 години.

<http://www.astroparty.ivan-vazov.info/>

Астропарти Байкал

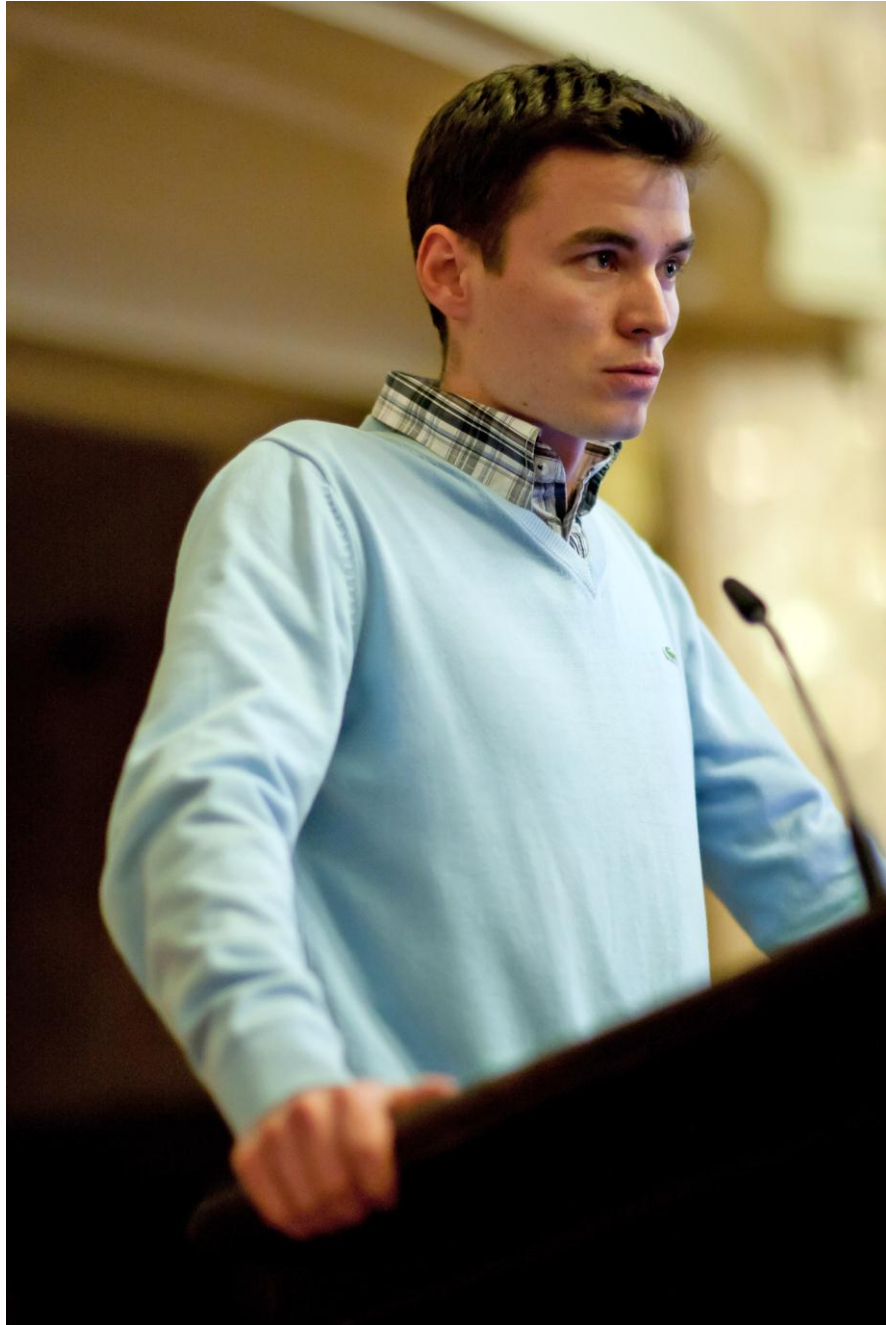
През пролетта традиционно се провежда астрономически занимания за ученици в село Байкал на брега на река Дунав

Организатори: Национален дворец на децата, Община Долна Митрополия и Общински център за извънучилищни дейности и занимания по интереси - с. Байкал/ОЦИДЗИ/. С подкрепата и съдействието на МОМН и РИО Плевен.

Партньори: Съюз на астрономите в България, Софийски университет, Институт по астрономия при БАН, НАО "Галилео Галилей" Силистра, Астрономическа асоциация – София/ААС/, РЗИ Варна и Център за творческо обучение, София

Международни партньори: Международен астрономически съюз/IAU/, Европейска асоциация за астрономическо образование /EAAE/, GTTP – Galileo Teachers Training Program, EU – UNIVERSE AWARENESS

Участници: ученици и учители по физика, любители астрономи от България.

Космически предизвикателства

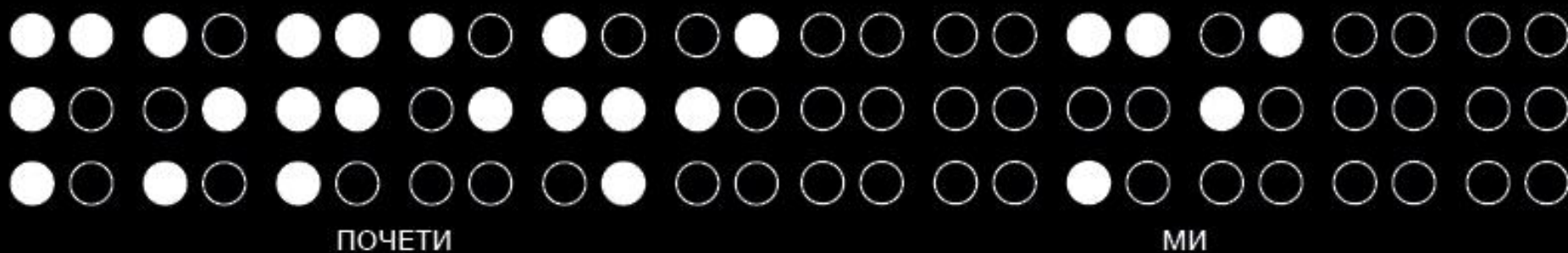
През 2014 г. започва четвъртият сезон на космическата образователна програма “Space Challenges” - мултидисциплинарна програма за технологично образование в областта на космическите науки.

Инициативата включва учебна програма с основни лекции, разделени в тематични модули: биотехнологии, изкуствен интелект и роботика, медицина и неврология, космическо инженерство, космически системи и техните приложения, нанотехнологии, планетарни науки, астрофизика, космическо право, развитие на бизнес и предприемачество. Всеки модул включва работни задания. Организиран се и екипни проекти, основаващи се на материала от цялата програма и изискващи от студентите да докажат своето разбиране за космическия сектор и неговите приложения. Всеки екип включва студенти с различно образование.

Екип: Райчо Райчев – основател, и неговия екип

Участници: студенти и младежи с различен опит и образование

<http://www.spaceedu.net/>

Присъедини се към инициативата!

Списание „Българска наука“ набира доброволци за изчитането на 20 статии от списанието, свързани с образователната система от 8 до 12 клас, както и други дейности за подпомагане на инициативата „Почети ми“.

Нека помогнем на незрящите деца да научат повече за заобикалящия ги свят!

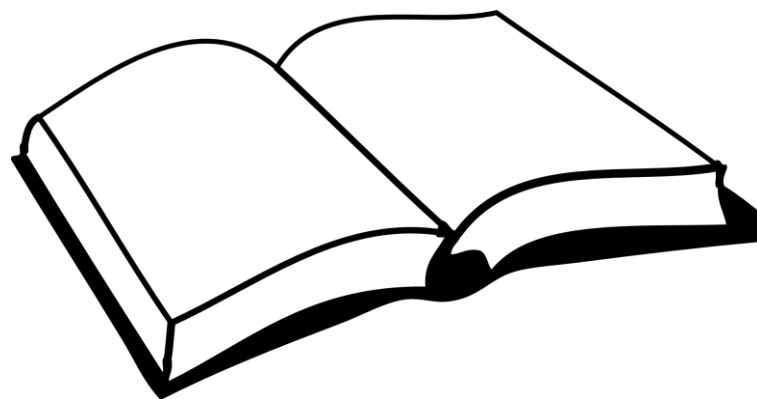
Почети ми

Записи на статии за наука, прочетени от популярни ТВ водещи, специално подготвени за деца и младежи със зрителни увреждания. По време на проекта се издадоха два дайджеста специално създадени за младежите в неравностойно положение, включващи най-интересните и най-високо оценени материали. Проектът е насочен към подпомагане на децата и младежите с увредено зрение, сираци и младежи в неравностойно положение като, чрез улесняване на достъпа им до подбраните материали, целим приобщаването им към неформалното образование, запознаването им с научна и научно-популярна литература, и в крайна сметка подпомагане на образованието и интеграцията им.

Организатори: сп. „Българска наука“ и Сдружение „Щастливо дете“

Партньори: проектът е осъществен по програма "Младежта в действие", дейност "Младежки инициативи"

<http://readme.nauka.bg>

СЪБИТИЯ ЗА ВЪЗРАСТНИ

Времето на кварките

Интерактивна театрална инсталация на тема квантова физика.

Организация „36 маймуни“ вярва, че театърът е един от най-добрите медиатори за споделяне на идеи, емоции, но и информация. С този проект екипът продължава да развива концепцията си за „научен театър“, който има образователна насоченост.

Основната цел на проекта „Времето на кварките“ е да изследва понятието „време“ през очите на съвременната наука. Екипът иска да разкаже и покаже по разбираем и забавен, но същевременно задълбочен и коректен начин едни от най-интересните парадокси в съвременната физика. Избират формата „театрална инсталация“ – мъглява и неясна за аудиторията, но даваща достатъчно свобода за артистични идеи. Основният проводник на информация в спектакъла е случващото се пред нас интервю с действителен физик-експериментатор.

Организатор: 36 Маймуни

Екип: Гергана Димитрова (режисьор), Ангелина Гаврилова (танцьор), Нейтън Купър (танцьор), Петър Мелтев (актьор), Ивайло Миленков (физик) и др.

Място на провеждане: спектакълът гостува на различни театрална сцена

Време на провеждане: по предварителна програма

Финансиране: Проектът е финансиран от Столична програма „Култура“ на Столична община за 2013 г. и се реализира в подкрепа на кандидатурата на София за Европейска столица на културата - 2019 г., и с финансовата подкрепа на Министерство на културата на Република България.

Публика: 16+ / възможност за участие на публиката

Вход: с билети

<http://36monkeys.blogspot.co.uk/2013/10/QuarkTime.html>

Молекулярна кухня

Олио на око и сол на вкус? О, не, това отдавна не е на мода сред кулинарите. Химията е новото гурме! Добре дошли на нашия уъркшоп с консумация в света на молекулната гастрономия! Пригответе спагети от домати; сферифицирайте балсамов оцет и направете хайвер от мед! Разберете защо и как можете да си пригответе сладки кексчета със синьо сирене. Вижте и опитайте собственоръчно как се приготвя майонеза.

Организатор: Foodies'

Екип: Бояна Рачева (химик) и Борис Тасев (икономист)

Място на провеждане: за първи път представено на Софийския фестивал на науката, събитието може да се организира и в други формати

Времетраене: 60-90 мин.

Финансиране: бюджетът включва продукти за готвене

Публика: 16+ / възможност за участие на публиката

Вход: с билети / вход свободен

www.foodiesbg.com

Обучения за възрастни, студенти и тинейджъри

Тренинг група - учене чрез преживяване. Експерименти, ролеви игри, мозъчна атака, дискусия, симулации и др. Участниците научават интересни факти за природата и науката, изследват природата, научават повече за интересни теми от биологията, усвояват практически умения чрез директен опит, комуникират наученото и се забавляват заедно.

Теми: четири теми от цикъла „Природата и сетивата“ : „Да изследваме природата: човешките сетива“, „Да изследваме природата: обоняние“, „Да изследваме природата: слух“, „Да изследваме природата: зрение“

Организатор:

„Био игри“ и Психологически център „Аз и Ние“

Екип: Камелия Митева, молекулярен биолог

Място: Национален природонаучен музей, София

Участници: възрастни, студенти и тинейджъри

Вход:

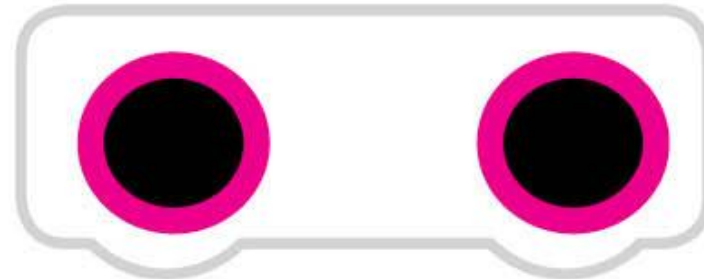
Единично посещение на един възрастен 20лв.

<http://bio-game.org>

Роботика за големи

За всички, които са завършили училище, без ограничения за възраст или специфични знания. Формата на занятията е по-разчупена и свободна. Продължителността от 3 дни на курса, не означава, че с това той приключва. Най-запалените могат да продължат да се забавляват с още модули от по три дни.

Организатори: Robopartans

Екип: ИТ специалисти и инженери с огромен

интерес, възможности и опит в сферата на образованието

Място на провеждане: Училище по роботика

София, Варна, Пловдив

Участници: възрастни, без ограничение във

възраст, професия, знания и интереси.

Вход: регистрация и такса 64 лв

<http://robopartans.com>

Ratio

Ratio е едnodневна поредица от лекции, чиято цел е да запознава с принципите на научното мислене и различни научни теми на достъпен за всеки език.

Организатор: Еволюционен поглед

Място: различни зали

Участници: български и чуждестранни учени

Публика: ученици и възрастни

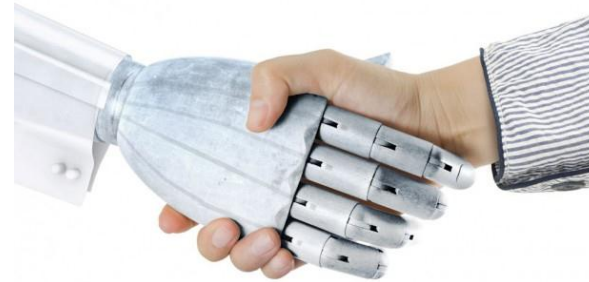
Вход: с билети

www.ratio.bg

Предаване „Красива наука“

Телевизионна поредица за удоволствието да знаеш и за чудесата, които зареждат ума ти. Известната ТВ водеща Мария Силвестър и атомният физик от ЦЕРН доц. д-р Леандър Литов водиха през 2011г. предаването по БНТ „Красива наука“, първата собствена продукция от този характер по българска телевизия. Поредицата, която може да бъде гледана онлайн в архива на БНТ, се състои от 13 епизода, посветени на различни теми, като „Сами ли сме в космоса“, „Нанотехнологии“, „Телепортация и квантови технологии“, „За вампирите и науката за кръвта“ и др. Брой 3 на Красива наука с тема Вампири спечели Голямата награда в категория Електронни медии на M-Tel Media Masters! В „Красива наука“ участват младите експерти от „Лаборатория за слава“ и защитават каузата, че науката може да бъде красива и секси, че образът на учения отдавна не е „мухлясал чичко“ и „неприветна лелка с бяла престилка“.

Организатори: БНТ

Партньори: Британски съвет

Екип: Петя Тетевенска (автор), сценариен екип и редактори Мария Чернева, Йоана Левиева-Сойър, Миглена Стойчева, Иван Радев, Николай Ячев. Отговорен оператор Недялко Данов, международни редактори Невена Бонева и Мартин Гицов. Студиен режисьор Мирослав Димитров, видео режисьор Христо Йоргов.

Време на провеждане: април-юли 2011

Участници: учени от България и чужбина

Вход: онлайн видео-архив

Повече информация: Петя Тетевенска
tetpetya@yahoo.com

ФЕСТИВАЛИ

Национален фестивал “Наука на сцената“ - Севлиево

Проявата е част от Европейската програма “Science on Stage ” и има за цел да предизвика и поддържа интереса на младите хора към природните науки като основна област на човешкото познание и като бъдеща кариера. Фестивалът дава възможност на учители и ученици да представят и приемат науката по нов начин, като демонстрират забавлението, което науката носи. Фестивалът включват театрални постановки, експерименти и иновационни демонстрации, макети, модели, постери, рисунки, кръстословици.

Организатори:

“Наука На Сцената”, МОН
и Община Севлиево

Партньори: множество партньори

Място на провеждане: гр. Севлиево
Времетраене: ежегоден, 3 дни през октомври

Участници: ученици и учители
от цялата страна

Вход: свободен

<http://sos4.free.bg/>

Софийски фестивал на науката

По какво си приличат сънищата, морското дъно, кухнята, барът, музиката, фотографията и най-добрите реплики за запознанство? Никога не бихте предположили, че става дума за наука, нали? Софийският фестивал на науката, създаден през 2011г. от Британски съвет, МОН, Форум Демокрит и партньори, е единственият по рода си в страната и е сбъдната мечта на много хора. Това е мястото, където границата между култура и наука не съществува. Събитието е част от Културния календар на столицата и носител на Награда „Златно перо“ 2013 за принос към културата. В програмата можете да откриете по нещо интересно за всяка възраст, професия или занимание, поднесено от български и чуждестранни, млади и зрели учени.

Организатор: Британски съвет в партньорство с МОН и Форум „Демокрит“
Основни партньори: Столична община, Театър София, БАН, СУБ, БНТ и др.
Място на провеждане: в и около Театър София в парка Заимов
Времетраене: 4 дни през м. май
Финансиране: Британски съвет, МОН, спонсорство
Публика: от 5 до 105
Вход: с билети / вход свободен

www.sofiasciencefestival.bg

Фестивал на науката SEE SCIENCE

През септември 2013г. в Бургас се проведе за първи път в града Фестивал на науката, част от международна верига от фестивали по проект „Науката в Югоизточна Европа“ (SEE Science). Мотото на фестивала беше „Море от наука“ и вдъхнови всички участници да демонстрират забавни и интерактивни научни експерименти. Освен ученици от града, във фестивала участваха учени от Австрия, Унгария, Словакия, Гърция, Румъния и Италия. В рамките на фестивала бяха показани и най-добрите научни проекти и опити от проведения конкурс „Море от наука“. В него се включиха индивидуални участници и повече от 12 училищни отбора от Бургас.

Организатор: SEE Science

Основни партньори:

Община Бургас

Място на провеждане:

в и около Морско казино

Времетраене:

2 дни през м. септември

Финансиране:

проект „Науката в Югоизточна Европа“

Публика: различни възрасти

Вход: свободен

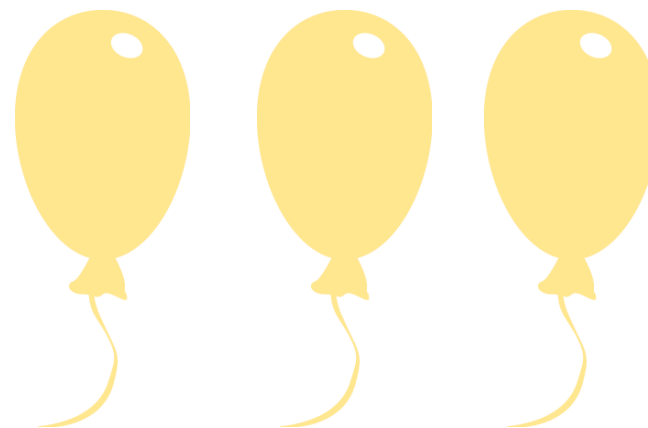
<https://seescience.eu/festivals>

КОНКУРСИ

Лаборатория за слава FameLab

Създаден през 2005 г. от Челтнъмския фестивал на науката, днес „Лаборатория за слава FameLab“ вече е най-големият конкурс по комуникация на науката в света. Целта му е да открие, обучи и развие младите учени и инженери в комуникатори. Благодарение на партньорството с Британски съвет през 2007 г. конкурсът стана международен и до днес повече от 5000 млади учени и инженери от над 25 страни са участвали в него. Челтнъмските фестивали и Британски съвет са ко-продуценти на Международния финал на FameLab, който се провежда ежегодно по време на Челтнъмския фестивал на науката през м. юни. В България конкурсът се провежда от 2007 г.

Организатор: Британски съвет в партньорство с МОН и Форум „Демокрит“

Основни партньори: Столична община, Театър София, БАН, СУ, СУБ, БНТ и др.

Място на провеждане: сцена

Времетраене:

ежегодно от февруари до май

Финансиране: Британски съвет, МОН, спонсорство

Публика: 16+

Вход: свободен

Участници: студенти и учени от природоматематически дисциплини

Участие: чрез регистрация

www.famelab.bg